Läsåret 2026-2027

Plan mot kränkande behandling och diskriminering i förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola

1. Inledning

Kränkande behandling och diskriminering får inte förekomma i skolan. Skolans verksamhet ska bedriva ett aktivt och målinriktat arbete för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering (Skolverket).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det innebär att åtgärder ska genomföras för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling för varje verksamhet.

Arbetet med att främja, förebygga och motverka kränkningar sker genom en gemensam plan som fungerar som ett stöd för skolornas arbete i Lomma kommun. Planen är ett levande dokument som årligen upprättas i enlighet med Skolverkets riktlinjer:

Arbete innebär:

1) Kartlägga risker för kränkningar.
2) Analysera orsakerna till identifierade risker.
3) Formulera mål och planera aktiviteter.
4) Följ upp och utvärdera genomföra åtgärder.

Planen mot kränkande behandling och diskriminering ska genomsyra hela skolans verksamhet och vara väl synlig i utbildningen och i de regler och rutiner som finns. Alla elever, medarbetare och vårdnadshavare ska vara delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

1.1 Syfte

Planen mot kränkande behandling och diskriminering syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder. Planen syftar också till att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2. Regelverk

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering regleras i två regelverk, *3 kap 16§ Diskrimineringslagen* (2008:567) som anger att skolan varje år ska upprätta en plan mot kränkningar. Det andra regelverket är *6 kap 8§ Skollagen* (2010:800) som anger att skolan årligen ska upprätta en plan mot kränkande behandling.

2.1 Diskrimineringslagen

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. *Lag (2014:958)*.

6 § Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (2010:800),
2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller
3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
4. Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Lag (2010:861).

2.2 Skollagen

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

10 §2 All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen är skyldig att informera rektorn om detta. En rektor som får sådan information som avses i andra eller tredje stycket är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen ska skyndsamt utreda omständigheterna

kring den uppgivna kränkningen och vidta de åtgärder som skäligen krävs för att förhindra att kränkningen fortsätter eller händer igen. I Lomma kommun är denna uppgift delegerad till rektor, vilket innebär att rektor ansvarar för att utreda och vidta nödvändiga åtgärder.

3 Definitioner

En elev eller personal behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör. Man behöver dock ha viss insikt i att det egna uppträdandet kan upplevas som trakasserier. Det kan vara svårt att bedöma om ett barn har den insikten vilket innebär att förebyggande arbetet har stor betydelse.

3.1 Diskriminering (Enligt 1 kap 4§ i diskrimineringslagen avses med diskriminering)

1. *Direkt diskriminering*: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
2. *Indirekt diskriminering*: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. *Bristande tillgänglighet*: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
    a. – de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
    b. – varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
    c. – andra omständigheter av betydelse,
4. *Trakasserier*: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
5. *Sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
6. *Instruktioner att diskriminera*: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1–5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).

3.2 Kränkande behandling

Skolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling (14 a kap. Skollagen). Ett uppträdande som kränker elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund är kränkande behandling. En befogad tillsägelse av skolans personal, ett

tillrättavisande av elev för att skapa en god miljö för hela klassen, är inte en kränkning i lagens mening även om eleven ifråga kan uppleva det kränkande.

4 Diskrimineringsgrunderna

Diskriminering avses när en elev behandlas sämre än andra eller missgynnas på sätt som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

1. *Etnisk tillhörighet* (etnicitet): att bli sämre behandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.
2. *Kön*: att bli sämre behandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.
3. *Religion eller annan trosuppfattning*: uppfattningar som har samband med religion eller annan trosuppfattning.
4. *Sexuell läggning*: att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
5. *Funktionsnedsättning*: att bli sämre behandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsförmåga.
6. *Könsidentitet eller könsuttryck*: att bli sämre behandlad på grund av hur hen uppfattar sitt kön eller hur hen uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön, d.v.s. hur hen beter sig eller hur hen ser ut kopplat till kön.
7. *Ålder*: att bli sämre behandlad på grund av sin ålder, d.v.s. sin uppnådda levnadslängd.

5 Grunduppgifter (ifylles)

Skolformer som omfattas av planen:

5.1 Ansvarig rektor (ifylles)

Namn:

5.2 Planens giltighetstid (ifylles)

Planen ska årligen upprättas och gäller från datum - datum :

5.3 Organisation som arbetar mot kränkande behandling och diskriminering (ifylles)

Teamens namn:	

Yrkestitel:	Namn:

6 Delaktighet

6.1 Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (ifylles)

2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, och följas upp under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Eleverna på skolan är delaktiga i planen genom att:

Personal är delaktig genom att:

Vårdnadshavarna informeras om plan för att motverka kränkande behandling och diskriminering genom:

7. Främjande arbete (ifylles)

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde, omfattar diskrimineringsgrunderna samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Förskoleklass Främjande aktiviteter/åtgärder:

Fritidshem Främjande aktiviteter/åtgärder:

Grundskola Främjande aktiviteter/åtgärder:

Anpassad grundskola Främjande aktiviteter/åtgärder:

8 Förebyggande åtgärder genom ett arbete i fyra steg (ifylles)

Det förebyggande arbetet: syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och som omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker. Grundskolorna i Lomma kommun bedriver utifrån Skolverkets riktlinjer ett förebyggande arbete i fyra steg:

8.1 Kartlägg risker för kränkningar (ifylles)

Första steget i det förebyggande arbetet innebär att man undersöker verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering, eller andra hinder för elever och personals lika rättigheter och möjligheter (3 kap. 2§ punkt 1 Diskrimineringslagen). Undersökningen görs på en övergripande nivå för att identifiera de risker och hinder som finns i verksamheten.

Vi har i vår kartläggning utgått från följande:

Förskoleklass Resultat:

Fritidshem Resultat:

Grundskola Resultat:

Anpassad grundskola Resultat:

8.2 Analysera orsaker till riskerna (ifylles)

När kartläggningen är klar ska du ta reda på varför det finns risk för kränkande behandling. Du behöver fundera över vad som kan ligga bakom riskerna och försöka förstå orsakerna. Det handlar om att tänka efter, analysera och dra slutsatser. (3 kap. 2§ punkt 2 Diskrimineringslagen).

Förskoleklass Slutsats:

Fritidshem Slutsats:

Grundskola Slutsats:

Anpassad grundskola Slutsats:

8.3 Planera och genomföra åtgärder (ifylles)

I steg tre genomförs de förebyggande åtgärder som skäligen kan krävas (3 kap. 2§ punkt 3 Diskrimineringslagen), mot bakgrund av kartläggningen och analysen. Här beskrivs vilka konkreta åtgärder som ska genomföras. Skollagen kräver aktiva åtgärder, målinriktat arbete (6 kap. 6§) och åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7§), se bilaga 2. Åtgärderna ska genomföras så snart som möjligt, dokumenteras skriftligt och anger:

Förskoleklass

Mål:
Åtgärder:

Fritidshem
Mål:
Åtgärder:

Grundskola
Mål:
Åtgärder:

Anpassad grundskola
Mål:
Åtgärder:

8.4 Följa upp och utvärdera (ifylles)

Det sista steget är att följa upp och utvärdera målen för att se om åtgärderna har haft önskad effekt. Om målen inte har uppnåtts kan nya åtgärder behöva vidtas, eller ytterligare insatser göras för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Nedan följer en utvärdering av innevarande års plan. Denna utvärdering ligger till grund för det fortsatta arbetet i skolan. Utvärderingen av planen sker under ledning av rektor.

Förskoleklass
Hur blev det?

Fritidshem
Hur blev det?

Grundskola
Hur blev det?

Anpassad grundskola Hur blev det?

Bilaga – Rutiner när en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Informera

Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta. Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen är också skyldig att informera rektorn om detta.

Personal kan få kännedom om en uppgift genom att eleven själv berättar, genom egna iakttagelser eller genom information från exempelvis vårdnadshavare. Yngre elever kan ha svårt att uttrycka att de känner sig kränkta. Om personal uppmärksammar en situation där en elev kan ha blivit utsatt ska situationen hanteras enligt skolans rutiner.

Rektor anmäler ärendet till huvudmannen och ansvarar för att den fortsatta hanteringen sker enligt verksamhetens rutiner. Utredning, åtgärder och uppföljning dokumenteras i DF Respons.

Viktigt att dokumentera
Utredning, åtgärder och uppföljning ska dokumenteras. Dokumentationen ska visa vad som har hänt, vilka åtgärder som har genomförts och om åtgärderna har haft effekt.

Dokumentationen ger huvudmannen möjlighet att följa upp ärenden och upptäcka om kränkningar är en del av ett större problem som kräver förebyggande eller generella insatser.

Rutin för att utreda och åtgärda när en elev utsätts för allvarlig eller upprepad kränkande behandling av andra elever

Händelseförlopp	Ansvar	Dokumentation	Tidpunkt

Upptäcka (Någon i verksamheten ser eller får kännedom om att en elev kan ha utsatts för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.)	Personal som fått kännedom Informera rektor	Dokumentera händelsen i det digitala kränkningssystemet DF Respons	Skyndsamt
Utredning Åtgärd Återkoppling Uppföljning	Genomförs rutinerna i det digitala systemet för anmälan om upplevd kränkande behandling		

Bilaga 2.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.

Händelseförlopp	Ansvar	Dokumentation	Tidpunkt
Upptäcka (Någon ser en diskriminering, trakasseri eller kränkning eller blir kontaktad av någon som sett eller upplevt kränkning, diskriminering eller trakasserier)	Personal som fått kännedom Informera rektor	Dokumentera händelsen i det digitala kränkningssystemet DF respons	Skyndsamt
Utredning Åtgärd Återkoppling Uppföljning	Genomförs rutinerna i det digitala systemet för anmälan om upplevd kränkande behandling		